

Lausunto aiheesta Suomen kuudes määräaikaisraportti kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen täytäntöönpanosta (VN17642/2022)

Suomen kuudennessa raportissa on tarkoitus tuoda esiin niitä toimia, joihin on ryhdytty tai tullaan ryhtymään ministerikomitean suositusten johdosta. MJKL:n lausunto annettiin vastaamalla lausuntopyynnössä eriteltyihin kysymyksiin.

LAUSUNTO

Kommentit kohtaan "1. Lisätään ja vahvistetaan viharikoksia käsittelevien lainkäyttöviranomaisten resursseja ja tarjotaan tarvittavaa koulutusta, jotta viharikoksia voidaan ehkäistä ja torjua tehokkaasti ja jotta kantelujen käsittelyaikoja voidaan lyhentää."

Viharikoksiin ja myös vihapuheeseen liittyvän koulutuksen tarjoaminen on tärkeitä. Koulutussisältöjen kehittämisessä tulee ottaa huomioon, että viharikokset ja vihapuhe kohdistuvat naisten ja vähemmistöjen lisäksi myös miehiin. Naisiin ja vähemmistöihin kohdistuvista viharikoksista ja vihapuheesta on käytettävissä varsin kattavasti tietoa. Sen sijaan miehiin kohdistuvat viharikokset ja vihapuhe ovat jääneet asianmukaisesti huomioimatta, osin myös tutkimatta. Jotta ehkäisy ja torjunta vastaisivat tarpeeseen, on erityistoimia käynnistettävä miehiin kohdistuvien viharikosten ja vihapuheen tiedostamiseksi ja ilmiön erityispiirteiden ymmärtämiseksi. On tärkeä yhteinen asia, että sekä naisiin, vähemmistöihin että miehiin kohdistuvia viharikoksia kyetään ehkäisemään ja torjumaan.

Kommentit kohtaan "6. Viranomaisten olisi ulotettava yhdenvertaisuusvaltuutetun ja kansallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltuuksia työelämään, ja myönnettävä viimeksi mainitulle oikeus myöntää korvauksia."

Emme näe tarpeellisenä sitä, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä syrjinnän uhrille. Oikeusasteita ja niihin liittyviä kustannuksia ei tarvita lisää. Hyvityksen määrääminen tulisi jatkossakin kuulua käräjäoikeuden tehtäviin. Lautakunnalta uhri saa tarvittaessa lausunnon voidakseen arvioida, kannattaako asiassa hakea hyvitystä oikeusprosessin myötä. Mikäli lautakunnalta lausunnon saaminen viivästyy kohtuuttomasti, ja se uhkaa estää oikeusprosessin käynnistämisen ajoissa, tulisi hyvityksen hakijan saada lisäaikaa asian hoitamiseen (huomioiden, missä vaiheessa hän on jättänyt lausuntopyynnön lautakunnalle).

Kommentit kohtaan "12. Muuta puiteyleissopimuksen täytäntöönpanosta."

Väkivaltaongelmaa kohdattaessa on tärkeä tiedostaa, että väkivaltaa kokevissa ja sitä käyttäneissä on sekä naisia että miehiä. Erilaisia termejä – kuten lähisuhdeväkivalta tai sukupuolistunut väkivalta – käytettäessä on huolehdittava siitä, ettei niiden myötä synny väärinkäsityksiä tai vastakkainasettelua. Väkivallasta puhuttaessa luodaan tahtomattaankin helposti mielikuvaa, jossa miehet ovat tekijöitä ja naiset ja vähemmistöt uhreja. Keskeiset väkivaltatutkimukset kuitenkin osoittavat, että lähisuhdeväkivaltaa kohdentuu sekä naisiin että miehiin. Sukupuolistuneella väkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, joka kohdistuu henkilöön hänen sukupuolensa takia. Tällaista väkivaltaa kohdentuu sekä naisiin, tyttöihin, miehiin että poikiin heidän sukupuolensa takia. Väkivaltailmiön kokonaisvaltainen ymmärtäminen ilman vastakkainasettelua on avain juurtuvaan väkivallan kierteen katkaisuun.

Lausuntopyynnöstä ulkoministeriötä kiittäen, Helsingissä 30.9.2022

Miesjärjestöjen keskusliitto ry